

ТОГТООЛ

2025 оной октябрийн 9

№590

Улаан-Үдэ хото

**«Ажалай түлөөхэнэй, хуралсалай номууды ба хуралсалай ном
ударнууды, хургалгын хэрэгсэлнүүды, нааданууды,
нааданхайнууды худалдан абалгын гаршанууды оруулалсан,
(байшангууды хангамжада ба гэр байрын ажахын туһа
хангамжанууды түлэлгэдэ хэгдэхэ гаршануудһаа гадна),
гаргашанууды хүсэлдүүлгэдэ болбосоролой үмсын эмхинүүдтэ,
хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ уласай бюджетһээ
мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлэлгын Гурим баталха тухай
Буряад Уласай Засагай газарай 2021.06.08-ай №290
тогтоолдо хубилалтанууды оруулха тухай**

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын хуули ёһоной
шиидхэбэри мүнөө хүдэлжэ байһан хуули ёһонуудта тааруулхын тула
Буряад Уласай Засагай газар **тогтооно**:

1. Буряад Уласай Засагай Газарай 2021.06.08-ай №290 тогтоолоор
баталагдаһан ажалай түлөөхэнэй, хуралсалай номууды ба хуралсалай ном
ударнууды, хургалгын хэрэгсэлнүүды, нааданууды, нааданхайнууды
худалдан абалгын гаршанууды оруулалсан (байшангууды хангамжада ба
гэр байрын ажахын туһа хангамжанууды түлэлгэдэ хэгдэхэ гаршануудһаа
гадна), гаргашанууды хүсэлдүүлгэдэ болбосоролой үмсын эмхинүүдтэ,
хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ уласай бюджетһээ мүнгэн дэмжэлтэ
үгэлгын Гуримда удаадахи хубилалтанууды оруулха (Буряад Уласай
Засагай газарай тогтоолнуудаар хубилагдаһан 2022.07.14-эй №452,
2023.05.02-ой №235, 2023.07.05-ай №388, 2025.02.14-эй №87, 2025.09.19-эй
№560):

1.1. 2.1-дэхи пунктын 15-дахи дотор пункт удаадахи найруулгаар:

«15) хургуулийн урдахи болбосоролой гүрэнэй гү, али нютагай
засагай болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдэһэн хүмүүжэмэлнүүдэй
мэдээнүүдэй дансын бүридэлдэ хургуулийн урдахи болбосоролой үмсын
эмхинүүдтэ ба хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ үгы байлга.»

1.2. 3.4-дэхи пунктда «гүрэнэй засагай» гэхэн үгэнүүдые хасаха.

1.3. 6.4-дэхи пунктын 2-дохи дотор пункт удаадахи найруулгаар:

«2) мүнгэн дэмжэлтэ абагшын хүтэлбэрилэгшын гү, али тэрэнэй бүрин этигэмжэлхэн нюурай юрэнхы болбосоролой программануудаар болбосорол абажа байһан хурагшадай (хүмүүжэмэлнүүдэй) тоо тухай, тэрэ тоодо эрэмдэг хүүгэдэй ба бэсын элүүрэй хизаартай арга боломжотой хүүгэдэй тоо, тоосоото хугасаада байгуулагдаһан ангинуудай (бүлэгүүдэй) тоо тухай мэдээнүүдые заалгатайгаар гар табиһан тайлбари данса:

а) юрэнхы хүгжэлтын шэглэлэй бүлэгүүдтэ хургуулийн урдахи болбосоролой программаар:

богони болзорто байлгын бүлэгүүдтэ (үдэрэй 5 саг хүрэтэр);

хуряангы үдэрэй бүлэгүүдтэ (үдэрэй 8 - 10,5 саг);

хүсэд үдэрэй (үдэрэй 12 саг), утадхагдаһан үдэрэй (үдэрэй 14 саг) ба түхэрээн хоногто хүүгэдэй байлгын бүлгэмүүдтэ;

б) хургуулийн урдахи болбосоролой программануудаар хүсэлдүүлхэн шэглэлэй бүлэгүүдтэ ба уушханай ханяадатай хүүгэдтэ элүүржүүлгын шэглэлэй бүлэгүүдтэ:

богони болзорто байлгын бүлэгүүдтэ (үдэрэй 5 саг хүрэтэр);

хуряангы үдэрэй бүлэгүүдтэ (үдэрэй 8 - 10,5 саг);

хүсэд үдэрэй (үдэрэй 12 саг), утадхагдаһан үдэрэй (үдэрэй 14 саг) ба түхэрээн хоногто хүүгэдэй байлгын бүлгэмүүдтэ;

в) эхин юрэнхы болбосоролой программануудаар;

г) үндэһэн юрэнхы болбосоролой программануудаар;

д) дунда юрэнхы болбосоролой программануудаар.

Хургуулийн урдахи болбосоролой программануудаар ажал ябуулдаг хубийн хургуулийн урдахи болбосоролой эмхи, хубийн олзын хэрэг эрхилэгшэ болодог мүнгэн дэмжэлтэ абагшад (шэлэн абалгада хабаадагшад) гүрэнэй гү, али нютагай засагай хургуулийн урдахи болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдээгүй хургуулийн урдахи болбосоролой программануудаар болбосорол абадаг хүмүүжэмэлнүүдэй тоо тухай мэдээнүүдые нэмэжэ заадаг.».

1.4. 6.6-дахи пунктын 13-дахи дотор пунктда «хургуулийн урда тээхи болбосоролой эмхи зургаан руу эльгээгдэхэн» гэхэн зэргэтэй үгэнүүдые «гүрэнэй гү, али нютагай засагай хургуулийн урдахи болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдэхэн хүмүүжэмэлнүүдэй тоо тухай» гэжэ һэлгэхэ;»

1.5. 7.12-дохи пункт удаадахи найруулгаар:

«7.12. Яаман шэлэлгын дүнгүүдые таталгын баримта гэршэлхэн бэшэг табиһан үдэрһөө хойшо ажалай 2 үдэрһөө хожом бэшэ захиралтын маягаар мүнгэн дэмжэлтэ үгэхэ ба хэлсээ баталха гү, али мүнгэн дэмжэлтэ үгэхые арсаха тухай шийдхэбэри абадаг (арсалтын үндэһэнүүдые заалгатайгаар).

Мүнгэн дэмжэлтэ үгэхээ арсаха үндэһэн болодог гэхэл:

- шэлэлгэдэ илагшын үгэхэн баримта бэшэгүүдэй тус Гуримай 6.4-

дэхи, 6.13-дахи пунктуудта заагдаһан эрилтэнүүдтэ зохихогүй байлга гү, али заагдаһан баримта бэшэгүүдые үзүүлээгүй (дутуу үзүүлэлгэ);

- шэлэлгын илагшын үгэһэн мэдээсэлэй үнэн зүб бэшэ байһан баримта тогтоолго.

Абаһан шийдхэбэри тухай шэлэлгэдэ илагшадай дуулгаһан бэшэг Яаман абаһан үдэрһөө ажалай 2 үдэрһөө ехэ бэшэ болзорто бээлүүлдэг.».

1.6. 8.7-дохи пункт удаадахи найруулгаар:

«8.7. Хубиин болбосоролой эмхинүүдтэ һурагшадай (хүмүүжэмэлнүүдэй) һургуулийн урдахи, юрэнхы эхин, юрэнхы үндэһэн, юрэнхы дунда болбосорол абалга мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын дүн болоно.

Мүнгэн дэмжэлтэ үзүүлгын үрэ дүнгэй тодорхойлолто хадаа зохистой мүнгэн һангай жэлдэ һурагшадай жэлэй дунда зэргын тоо болоно.

Һургуулийн урдахи болбосоролой программануудаар ажал ябуулдаг хубиин һургуулийн урдахи болбосоролой эмхи, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэ болодог мүнгэн дэмжэлтэ абагшадта - зохистой мүнгэн һангай жэлдэ гүрэнэй гү, али нютагай засагай һургуулийн урдахи болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдээгүй хүмүүжэмэлнүүдэй жэлэй дунда зэргын тоо.

Мүнгэн дэмжэлтэ үгэлгын үрэ дүнгэй удха ба тэрэниие туйлалгын болзор мүнгэн дэмжэлтэ абагшын мэдүүлгын ба тэрээндэ үгтэһэн мүнгэн дэмжэлтын хэмжээнэй үндэһөөр хэлсээндэ тогтоогдодог.

Һурагшадай (хүмүүжэмэлнүүдэй) тоогой хубилһан ушарта мүнгэн дэмжэлтэ абагша байгша оной декабриин 1-һээ хожом бэшэ Яаманда хубиин болбосоролой эмхидэ хүмүүжэмэлнүүдэй жэлэй дунда зэргын тоо тододхоолготойгоор мэдүүлгэ үгэдэг.

Тус Гуримай 8.8-дахи пунктын ёһоор хубиин болбосоролой эмхиин, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшын тушаадаг тоосоо харалгын дүнгүүдээр Яаман һурагшадай (хүмүүжэмэлнүүдэй) түсэбтэ тооһоо жэлэй дунда зэргын бодото тоо харуулга тогтоодог.».

1.7. 8.8-дахи пунктын наймадахи абзац удаадахи удхатайгаар:

«Яаман һара бүхэндэ тоосоото һарын удаадахи һарын түрүүшын болотор һургуулийн урдахи болбосоролой программануудаар болбосоролой ажаябуулга бээлүүлдэг, тэрэ тоодо «Буряад Уласай Сахим болбосорол» гэхэн нютаг можын гүрэнэй мэдээсэлэй байгуулгын (саашадаа - «Буряад Уласай Сахим болбосорол» гэхэн РГИС) мэдээнүүдые хэрэглэлгэтэйгээр һургуулийн урдахи болбосоролой үмсын эмхиин, хубиин хэрэг эрхилэгшын хүмүүжэмэлнүүдэй гүрэнэй гү, али нютагай засагай һургуулийн урдахи болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдээгүй хүмүүжэмэлнүүдые зэргэсүүлхын тула адаглалга үнгэргэдэг. Иимэ шабинарай дансада байһан баримта элирүүлэгдэбэл, Яаман Онол аргын 2.1.1-дэхи ба 2.2-дохи пунктуудай ёһоор мүнгэн дэмжэлтэ тоолохо юм.».

1.8. Уласай бюджетһээ хубиин болбосоролой эмхинүүдтэ, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшэдтэ гарша хүсэлдүүлгэдэ, тэрэ тоодо ажалай түлөөһэнэй, номуудые ба һуралсалай ном һударнуудые, һургалгын хэрэгсэлнүүдые, наадануудые, нааданхайнуудые худалдан абалгада

(байшангуудыг ажаллалга ба гэр байрын хангамжаг түлэлгээгөө бэшэндэ) үгтэдэг тэдхэмжэ тоолон гаргахаг Онол аргада:

1.8.1. 2.1.1-дэхи пунктда:

1.8.1.1. Дүрбэдэхи абзацта «оньһожоруулагдамал мэдээсэлэй байгуулгада мэдээнүүдтэй сасуулжа үзэгдэһэн» гэхэн үгэнүүдыг «Сүлжээтэ хото. Болбосорол», ДОО-до эльгээгдээ» гэхэн нэрэ зэргэгүй һурагшадай (хүмүүжэмэлнүүдэй) «Буряад Уласай Сахим болбосорол» гэхэн РГИС-эй мэдээнүүдыг хэрэглэлгэтэйгээр гүрэнэй гү, али нютагай засагай һургуулиин урдахиг болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдэһэн хүмүүжэмэлнүүд тухай мэдээнүүдтэй сасуулжа үзэгдэһэн» гэжэ һэлгэхэ;».

1.8.1.2. Хүсэнэгтэдэ «нютагай засагай аймагай (хотын тойрогой) нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдыг «нютагай засагай аймагай (нютагай засагай, хотын тойрогой) нэрэмжэ» гэхэн үгэнүүдээр, «Муяын аймаг» гэхэн үгэнүүдыг «Буряад Уласай Муяын нютагай засагай тойрог,» «Ахын аймаг» гэхэн үгэнүүдыг «Буряад Уласай Ахын һоёдой нютагай засагай тойрог» гэжэ һэлгэхэ.

1.8.2. 2.2-дохи пунктын хоёрдохи, гурбадахи абзацуудыг удаадахи найруулгаар бэшэхэ:

«Мүнгэн дэмжэлтэ тоолон гаргахада, хүүгэдэй үдэр бүри ерэлгын табель соо байһан мэдээнүүдэй ёһоор һургуулиин урдахиг болбосоролой программануудаар болбосоролой ажал ябуулдаг хубиин болбосоролой эмхиин, хубиин хэрэг эрхилэгшын хүмүүжэмэлнүүдэй бодото ошолго хараада абтадаг. Заагдаһан болбосоролой эмхиин, хубиин олзын хэрэг эрхилэгшын нэгэ һараһаа үлүү хүмүүжэмэлнүүдэй ерээгүй ушарта мүнгэн дэмжэлтын мүнгэ тоолон гаргахада, хүмүүжэмэлнүүдэй тоо заагдадаг.

Мүнгэн дэмжэлтэ һургуулиин урдахиг болбосоролой гүрэнэй гү, али нютагай засагай болбосоролой эмхинүүдтэ эльгээгдээгүй һургуулиин урдахиг болбосоролой программануудаар болбосоролой ажаябуулга бээлүүлдэг һургуулиин урдахиг болбосоролой үмсын эмхинүүдэй, хубиин хэрэг эрхилэгшэдэй талаар тоологдоно.».

2. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орохо болон 2025 оной октябрийн 1-һээ дайралдаһан хуулита харилсаануудта хабаатай.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов